

det i alt væsentligt godt, selv om større Overskuelighed og i det hele mere pædagogisk Tilsnit havde været ønskelig.

Sven Røgind.

ELI F. HECKSCHER: **Den ekonomiska skandinavismen.** Föredrag vid Sveriges allmänna Exportförenings årsstämma den 22. April 1918; 24 Sider

og

ELI F. HECKSCHER: **Staten och det enskilda initiativet efter kriget.** Föredrag vid Sveriges Industriförbunds årsmöte den 23. April 1918; 38 Sider.

Disse to Foredrag, der fremkommer som henholdsvis Nr. 13 og 15 i de to Foreningers Smaaskriftrækker, belyser og fuldstændiggør hinanden, afholdt som de er Dag efter anden. Den Hovedbetragtning, Forf. i begge Foredrag gaar ud fra: at al økonomisk Virksomheds Hovedopgave er den bedst mulige Dækning af Menneskenes Behov, fører ham dels til at være Tilhænger af Ryg- mod -Ryg-Skandinavismen, dels til at give det private Initiativ Fortrinet overfor Samfundet i Løsningen af økonomiske Opgaver. Ræsonnementet er nemlig det, at da Hensigten med at exportere først og fremmest er den at skaffe Betaling for Import, vil de skandinaviske Lande ikke kunne nøjes med at købe og sælge hos hinanden, men maa søge til Verdensmarkedet med deres Varer, for derigennem at skaffe sig hvad de behøver af dettes Varer, og for at udnytte deres egen „Kvalitetsproduktion“ saa fordelagtigt som muligt. De skandinaviske Lande skal derfor støtte hinanden Ryg mod Ryg — overfor Forsøg paa at spærre dem ude, og skal ikke indrette sig paa gennem Toldunion o. l. at være sig selv nok. Og det er til at deltage i denne Kamp paa og om Verdensmarkedet, at Forf. kalder det private Initiativ, styrket i store (skandinaviske) Import- og Export-sammenslutninger. Men han er fuldt vel klar over, at skal

det i alt væsentligt godt, selv om større Overskuelighed og i det hele mere pædagogisk Tilsnit havde været ønskelig.

Sven Røgind.

ELI F. HECKSCHER: **Den økonomiska skandinavismen.** Föredrag vid Sveriges allmänna Exportförenings årsstämma den 22. April 1918; 24 Sider

og

ELI F. HECKSCHER: **Staten och det enskilda initiativet efter kriget.** Föredrag vid Sveriges Industriförbunds årsmöte den 23. April 1918; 38 Sider.

Disse to Foredrag, der fremkommer som henholdsvis Nr. 13 og 15 i de to Foreningers Smaaskriftrækker, belyser og fuldstændiggør hinanden, afholdt som de er Dag efter anden. Den Hovedbetragtning, Forf. i begge Foredrag gaar ud fra: at al økonomisk Virksomheds Hovedopgave er den bedst mulige Dækning af Menneskenes Behov, fører ham dels til at være Tilhænger af Ryg- mod -Ryg-Skandinavismen, dels til at give det private Initiativ Fortrinet overfor Samfundet i Løsningen af økonomiske Opgaver. Ræsonnementet er nemlig det, at da Hensigten med at exportere først og fremmest er den at skaffe Betaling for Import, vil de skandinaviske Lande ikke kunne nøjes med at købe og sælge hos hinanden, men maa søge til Verdensmarkedet med deres Varer, for derigennem at skaffe sig hvad de behøver af dettes Varer, og for at udnytte deres egen „Kvalitetsproduktion“ saa fordelagtigt som muligt. De skandinaviske Lande skal derfor støtte hinanden Ryg mod Ryg — overfor Forsøg paa at spærre dem ude, og skal ikke indrette sig paa gennem Toldunion o. l. at være sig selv nok. Og det er til at deltage i denne Kamp paa og om Verdensmarkedet, at Forf. kalder det private Initiativ, styrket i store (skandinaviske) Import- og Export-sammenslutninger. Men han er fuldt vel klar over, at skal

det private Initiativ atter naa til fuld Ære og Værdighed, saa er det nødvendigt, at det kvæler de Vildskud, der er vokset ud i disse Aar. „En mængd af de oförsvarliga missbruk och det äsidossättande av landets intresse, som inrotat sig under världskriget, äro lika manga spikar i det privatekonomiska samhällets likkista. Hele detta system måste ryckas upp med roten . . .“. Det er det ene. Og det andet er, at det frie Næringsliv ikke paa den ene Side kan söge at afvise Samfundets Indgreb, naar det gaar ud over nærliggende Interesser, og samtidig kalde paa Statens Hjælp gennem f. Eks. Tolden. „Det blir något haltande i en ståndpunkt, som liter till staten för skydd emot utländsk konkurrens på de mest skilda punkter, men samtidigt höjer det fria näringslivets fana“.

Det siger sig selv, at i saadanne to smaa Pjecer som de her foreliggende, er Argumentationen den mindste Del, Fremsættelsen af de fuldt færdige Anskuelser den større. Det gör Læsningen lettere, og de to Foredrag vil utvivlsomt blive læst overalt i de nordiske Lande, hvor man interesserer sig for disse saa betydningsfulde Spørgsmaal. Men det gör det vanskeligere at fremsætte Modsigelser. Jeg skal ogsaa afholde mig derfra — til og med fordi jeg i det hele er enig med Forf. — men jeg har dog med Beklagelse bemærket, at den Uvilje, Forf. i sin Bog „Världskrigets ekonomi“ viste mod Maximalpriserne, og som jeg i min Anmeldelse her i Tidsskriftet (54. Bind, S. 365) tog til Orde imod, i de forløbne Aar synes at være taget til. Forf. nævner Maximalpriserne som „jätte-exemplet“ paa de „mest dumdrende Dumheder, der under Krigten baade hos os og andetsteds er begaaet paa Ernæringspolitikens Omraade“. Jeg mener stadig, at Maximalpriserne i mange Tilfælde har formaaet virkningsfuldt at bekæmpe „de oförsvarliga missbruk och det äsidossättande av landets intresse“, Forf. selv nævner. At de undertiden har medfört Vanskeligheder, skal indrømmes. Men af to Onder vælger man det mindste.

E. C.